

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 17 juni 1887, kl. 3 e. m.

*Lagutskottets utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition
angående ändrade bestämmelser rörande varors kringförande
till försäljning.*

Kongl. Maj:t har den 13 sistlidne maj till Riksdagen aflåtit en så lydande proposition:

»I skrifvelse den 1 maj 1886 har Riksdagen med afseende å vissa anmärkta olägenheter vid varors kringförande till försäljning, synnerligen då sådant skedde genom utlänningar, anhållit att Kongl. Maj:t täcktes bringa denna viktiga fråga under utredning samt, i fall omständigheterna skulle dertill föranleda, föreslå till olägenheternas afhjelpande förändringar i gällande lagstiftning.

Sedan i anledning af Riksdagens berörda skrifvelse underdåniga yttranden inhemtats från Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga län, och Sveriges allmänna handelsförening inkommit mnd en skrift i ämnet, samt Kongl. Maj:ts och Rikets kommerskollegium afgifvit underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:t nu förehaft detta ärende och dervid ansett, att ny författning angående näringsfriheten bör utfärdas, hvilken, med bibehållande i öfrigt af nu gällande bestämmelser allenast med nödiga redaktionsförändringar, må i nu ifrågavarande delar hufvudsakligen innehålla:

a) att den, som vill, sjelf eller genom annan, utom den ort, der han är bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad (gårdfarihandel), skall söka tillstånd dertill hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der han vill idka sådan handel, och dervid ej mindre förete betyg, att han har god frejd, råder öfver sig och sin egendom samt i öfrigt gjort sig känd

för redbarhet och ordentlighet, än äfven uppgifva den eller de personer, han vill till biträde i rörelsen begagna, samt angående dem aflemna enahanda betyg, som nyss nämnts;

att. derest Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med hänsyn till ortens behof af dylik handel och de företedda betygens innehåll, finner skäl bevilja det sökta tillståndet, i beslutet derom skall intagas föreskrift om den tid tillståndet må gälla, hvilken tid ej må utsträckas öfver ett kalenderår, äfvensom beskrifning å sökanden och hans biträden, på sätt för närvarande är stadgadt; och skall Kongl. Maj:ts befallningshafvande derjemte till polis- och kommunalmyndigheternas efterrättelse ofördröjligen i länskungörelserna införa fullständigt tillkännagifvande om det meddelade tillståndet äfvensom nyssnämnda beskrifning;

att tillståndsresolutionen eller vederbörligen styrkt afskrift deraf skall af den, som tillståndet undfått, och af hans biträden ständigt medföras vid handelns utöfvande för att, på anfordran af hvem det vara må, uppvisas; och

att meddeladt tillstånd må kunna af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, der skälig anledning dertill förekommer, återkallas; skolande sådan återkallelse, som genast bör införas i länskungörelserna, dock ej träda i kraft, förr än den, det gäller, derom erhållit underrättelse;

b) att hvad enligt mom. a) ifrågasatts icke skall utgöra hinder för dem, som allenast med biträde af hustru och hemmavarande barn för afsalu tillverka fabriks- och handtverksarbeten, eller för landtmän, som med biträde af hustru, hemmavarande barn och lagstadda tjenstehjon till afsalu förfärdiga de fabriks- och handtverksarbeten, hvilka, såsom föremål för husflit, kunna af dem åstadkommas, att utan tillstånd afyttra sålunda tillverkade varor; och

att likaledes hvar och en skall ega att, utan hinder af bestämmelserna i mom. a), utan tillstånd till salu kringföra lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd;

c) att handlande, som vill utom den ort, han behörigen anmält sig till handels idkande, å auktion eller under hand annorledes än å marknad afyttra lager af handelsvaror (s. k. realisation), åligger derom göra skriftlig anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der försäljningen skall ske, med uppgift om den eller de kommuner, hvarinom, och det antal dagar, hvarunder han inom hvarje kommun ärnar försäljningen bedrifva, samt bifoga ej mindre bevis, att han efter behörig anmälan inom riket idkar handel, än äfven förteckning å varulagret, äfvensom erlägga den afgift Kongl. Maj:ts befallningshafvande dervid bestämmer; skolande Kongl. Maj:ts befallningshafvande om behörigt fullgörande häraf utfärda bevis, hvilket den hand-

lande är skyldig medföra och på anfodran uppvisa för polismyndigheten å den ort, der försäljningen skall ega rum;

att berörda afgift må med hänsyn till varuförteckningens omfattning och det tillärnade antalet försäljningsdagar af Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämmas för hvarje kommun till belopp af minst 25 kronor och högst 500 kronor; och

att afgiften skall ofördröjligen, efter det den blifvit erlagd, öfversändas till vederbörande kommunalmyndighet, för att tillgodokomma den kommun, hvarinom försäljningen skall ske;

d) att det icke må vara utländing, äfven om han undfått Kongl. Maj:ts tillstånd att här i riket idka handel, tillåtet att utom den ort, i afseende å hvilken tillståndet gäller, sjelf eller genom annan annorledes än å marknad idka försäljning af varor;

att utländing icke heller må användas såsom biträde vid dylik handel, äfven om den bedrifves af svensk undersåte; och

att samtliga varor, som af utländing oloffigen till salu hållas, skola vara förverkade; samt

e) att af böter och förverkadt gods en tredjedel skall tillfalla kronan samt två tredjedelar åklagaren med rätt för angifvare, der sådan finnes, till hälften af åklagarens andel.

Då emellertid tillämpningen af de ifrågasatta nya bestämmelserna skulle i åtskilliga afseenden komma att verka inskränkning i den hittills medgifna näringsfriheten, vill Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagda protokoll öfver civilärenden för denna dag, härmed inhemta Riksdagens yttrande i ämnet.»

Denna proposition har af båda kamrarne blifvit hänvisad till lagutskottet; och får utskottet härmed öfver densamma afgifva utlåtande, hvarvid utskottet såsom bilaga fogat kommerskollegiets i ärendet infortrade yttrande.

Enligt andra stycket af mom. a) skulle Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid pröfning af en persons ansökning om tillstånd att utom den ort, der han är bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, hafva att taga hänsyn till ortens behof af dylik handel och de företedda betygens innehåll. Vid en pröfning af sådan beskaffenhet som den här ifrågasatta synes det emellertid utskottet ej lämpligt att så strängt begränsa vederbörande myndighets pröfningsrätt, utan torde det med den föreslagna lagstiftningens ändamål bäst öfverensstämma, att det lemnas öppet för myndigheten att taga hänsyn till alla de omständigheter, som kunna på sakens bedömande inverka. Utskottet anser därför, att i den författning, som i propositionen

afses, borde stadgas, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande har att vid ansöknings pröfning taga »hänsyn till de företedda betygens innehåll och i öfrigt förekommande omständigheter».

För vinnande af rätt att idka sådan handelsrörelse, som i mom. c) omförmäles, bör, enligt utskottets åsigt, fordras icke blott, såsom Kongl. Maj:ts proposition innehåller, anmälan hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande, utan ock, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad i mom. a) är föreslaget, *tillstånd* af denna myndighet. Då nemligen denna art af handelsrörelse, på sätt i Riksdagens uti propositionen åberopade skrifvelse framhållits, ofta länder till betydligt förfång för ortens bofaste handlande och jemväl i öfrigt icke väsentligen skiljer sig från den s. k. gårdfarihandeln, bör Kongl. Maj:ts befallningshafvande äfven i afseende härå ega att efter förekommande omständigheter pröfva, huruvida en person bör tillåtas att idka dylik rörelse.

Enligt Kongl. Maj:ts proposition skulle för rättighet att utöfva handel af sist omförmälda beskaffenhet erläggas en afgift, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande skulle ega att med hänsyn till varuförteckningens omfattning och det tillämnade antalet försäljningsdagar bestämma för hvarje kommun till belopp af minst 25 kronor och högst 500 kronor, hvilken afgift skulle tillfalla den kommun, der rörelsen utöfvades. Denna afgift är uppenbarligen afsedd att utgöra en ersättning för den skatt, som bort af den handlande till kommunen erläggas, derest hans rörelse kunnat derstädes beskattas. I följd deraf synes ock bestämmandet af en sådan afgift icke kunna annorlunda betraktas än som en beskattning. Vid sådant förhållande lärer det icke vara med grundlagens bud öfverensstämmande, att Riksdagen i den ordning, hvartill förevarande till lagutskottet hänvisade proposition föranleder, ingår i pröfning af frågan, huruvida en sådan skatt bör påläggas, utan föreställer sig utskottet att, derest Kongl. Maj:t anser sådan beskattning nödig, framställning derom bör ske i annan ordning och i öfverensstämmelse dermed af Riksdagen behandlas.

Då den i första stycket af mom. c) omförmälda varuförteckning egentligen synes vara afsedd till ledning vid bestämmandet af den ifrågasatta afgiften, torde någon föreskrift om ingifvande af dylik förteckning ej vara erforderlig, såvida afgift i den af Kongl. Maj:t föreslagna form ej varder stadgad.

På sätt kommerskollegiet i sitt detta utlåtande bilagda yttrande anmärkt, följer af § 12 d) i gällande bevillningsförordning, att en handlande är underkastad beskattning för inkomst af sin rörelse å hvarje ort, der rörelsen eller någon hufvudsaklig gren deraf på mera sjelfständigt sätt eller i afsevärd omfattning idkas; och torde på grund häraf jemväl rörelse af nu ifrågavarande beskaffenhet i många fall komma att beskattas i den eller de

kommuner, der den utöfvas. Med afseende å sådana fall synes det, såsom kommerskollegiet ock föreslagit, böra stadgas, att vid ansökning om tillstånd till sådan handel jemväl skall fogas vederhäftig borgen för utskylder till stat och kommun, hvilka kunna komma att för det år och inom det län, ansökningen afser, sökanden påföras.

I öfrigt har utskottet icke funnit anledning till någon anmärkning i afseende på Kongl. Maj:ts förevarande proposition, och får utskottet följaktligen tillstyrka,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anmäla, att vid granskning af förevarande framställning Riksdagen endast funnit skäl till följande hemställanden:

- 1) att vid pröfning af ansökning om tillstånd till sådan handel, som i mom. a) af propositionen afses, Kongl. Maj:ts befallningshafvande skall ega taga hänsyn till de företedda betygens innehåll och i öfrigt förekommande omständigheter;
- 2) att för rättighet att idka sådan handel, som i mom. c) omförmäles, skall erfordras tillstånd af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i det län, der försäljningen skall ske; börande i fråga om dylikt tillstånd gälla i tillämpliga delar samma föreskrifter, som innehållas i mom. a);
- 3) att vid ansökning om tillstånd till den i mom c) afsedda rörelse skall fogas löftesskrift af minst två vederhäftige personer, hvilka, en för båda och båda för en, borga såsom för egen skuld för de utskylder till stat och kommun, hvilka kunna komma att för det år och inom det län, ansökningen afser, sökanden påföras; samt
- 4) att, derest Kongl. Maj:t skulle finna erforderligt att, för ytterligare inskränkande af den handelsverksamhet, som i mom. c) afses, särskilda afgifter varda ålagda densamma, Kongl. Maj:t täcktes för sådant ändamål i proposition till Riksdagen göra den framställning, som ärendets beskaffenhet grundlagsenligt må föranleda.

Stockholm den 17 juni 1887.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Reservationer:

af herr *Bergström*, med hvilken herrar *Zachrisson* och *Hultberg* instämt:

»Hvad angår sådant kringförande af varor till salu annorledes än å marknad, som i den kongl. propositionen benämnes gårdfarihandel, åberopar jag det af mig den 8 september 1886 afgifna underdåniga embetsutlåtande öfver Riksdagens i propositionen omförmälda skrivelse af den 1 nästförutgående maj. I nära öfverensstämmelse med hvad jag i åberopade utlåtande anfört anser jag, att de olägenheter, hvilka af ifrågavarande handel härflyta, lämpligen kunna och böra förebyggas genom lagbestämmelser i syftning dels, att rättighet att för egen räkning idka sådan handel eller att som biträde dervid användas uteslutande förbehålles svenske medborgare, dels ock att det icke må göra till fyllest att anmäla sig och biträden till rättighetens utöfning, utan att derutöver erfordras vederbörande myndighets pröfning af de anmäldes lämplighet derför. Denna pröfning bör, enligt min åsigt, tillkomma Konungens befallningshafvande i det län, inom hvilket den, som vill drifva ifrågavarande näringsyrke, är mantals- och skattskrifven. Utfaller denna pröfning gynnsamt, må han ega att inom det eller de län, han i sin anmälan uppgifvit, utöfva yrket under den tid, han önskar och skall i anmälan bestämma; dock att densamma icke må någon gång utsträckas öfver sex månader. För min del anser jag derför att åt mom. a) bör gifvas följande lydelse:

a) Den, som vill sjelf eller genom annan utom den ort, der han är bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, skall derom hos Konungens befallningshafvande i det län, inom hvilket han är mantals- och skattskrifven, göra skriftlig anmälan och deri uppgifva ej mindre det eller de län, inom hvilka han ämnar till salu utbjuda sina varor, äfvensom huru lång tid, räknad från anmälan dag, han vill utöfva handelsrörelsen, hvilken tid hvarje gång anmälan göres må af honom sjelf bestämmas, dock ej utöfver sex månader, än äfven den eller de personer, han vill till biträde i rörelsen begagna; skolande vid anmälan fogas så väl betyg, att han har god frejd, råder öfver sig och sin egendom samt i öfrigt gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, som ock enahanda intyg angående den eller de personer, som nyss nämnts;

att, derest i anledning af sålunda gjord anmälan Konungens befallningshafvande pröfvar deri uppgifna personer lämpliga att till salu kringföra varor, i den resolution, som derom bör utfärdas, skall intagas beskrifning å

sökanden och hans biträden, på sätt för närvarande är stadgadt; så ock uttryckligt förklarande, att de äro lagligen berättigade att inom det eller de län och under den tid, som i anmälan uppgifvits, idka sådan rörelse, som nyss är sagd; och

att den i nästföregående stycke omförmälda resolution eller vederbörligen styrkt afskrift deraf skall af den, på hvars anmälan resolutionen meddelats, och af hans biträden vid handels utöfvande ständigt medföras för att, på anfordran af hvem helst det vara må, uppvisas.

Beträffande sådant kringförande af varor, som omförmäles i mom. c) och deri benämnas realisation, anser jag högligen önskligt, att i den blifvande nya författningen angående näringsfriheten, så vidt ske kan, uppdrages en gräns mellan nämnda slag af handel och den s. k. gårdfarihandeln.

I öfrigt håller jag, hvad angår mom. c), lika med utskottets flertal före, att särskild beskattning å s. k. realisation, ålagd i den af Kongl. Maj:t föreslagna ordning, icke må ifrågakomma, samt att rättighet att realisera varor utom den ort, der den realiserande anmält sig till handels idkande, bör göras beroende icke blott af vederbörlig anmälan, utan ock af erhållet tillstånd af Konungens befallningshafvande i det län, der realisationen skall ske.

Enligt min mening bör alltså mom. c) erhålla följande lydelse:

c) Handlande, som vill utom den ort, der han behörigen anmält sig till handels idkande, å auktion eller under hand annorledes än å marknad afyttra lager af handelsvaror (s. k. realisation), åligger att om rättighet der-till hos Konungens befallningshafvande i det län, der försäljningen skall ske, göra skriftlig ansökan och deri uppgifva så väl den eller de kommuner, hvarinom, och det antal dagar, hvarunder han inom hvarje kommun ämnar bedrifva försäljningen som ock arten af de varor, hvilka skola försäljas; äfvensom att vid ansökningen foga betyg, att han efter behörig anmälan inom riket idkar handel samt att han gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet;

att derest Konungens befallningshafvande med afseende å betygens innehåll och i öfrigt förekommande omständigheter finner skäligen bifalla ansökningen, den resolution, som i anledning deraf utfärdas, skall af sökanden medföras och för polismyndigheten å den eller de orter, der försäljningen skall ega rum, derförinnan uppvisas; samt

att Konungens befallningshafvande har att till vederbörande beskattningsmyndighet eller myndigheter lemna specifika uppgifter angående alla inom länet under nästförflutna året tillåtna varuförsäljningar af ifrågavarande beskaffenhet.

Vid det i mom. d) ifrågasatta lagbud har jag icke att erinra annat, än att i händelse någon mellan Sverige och främmande magt afslutad handels-

eller annan traktat föranleder undantag från lagbudet, sådant undantag ock bör tillstädjas»;

af herrar *Hasselrot* och *J. Anderson* i Tenhult samt af herr *H. Andersson* i Nöbbelöf, mot utskottets förslag i fråga om ställande af borgen vid anmälan om realisation.

Herr *Bokström* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.

Rättelse:

Uti lagutskottets utlåtande n:o 21,

sid. 11, rad. 1 uppifrån, *står*: minst fjorton dagar hålla

läs: minst fjorton dagar före uppbörden hålla

TILL KONUNGEN.

I en den 6 maj innevarande år till Eders Kongl. Maj:ts civildepartement inkommen skrifvelse af den 1 i samma månad har Riksdagen anført följande:

»Ej mindre från handlande i åtskilliga af rikets städer och på landsbygden än äfven från den stora allmänheten, synnerligen utom städerna, hafva på senare tider klagomål försports öfver olägenheter, som sammanhånga med den genom förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864 meddelade allmänna tillåtelse för hvar och en, som dertill anmäler sig att under vissa vilkor kringföra och annorlunda än å marknad till salu utbjuda varor. Erfarenheten har nemligen ådagalagt, att de varor, som på sådant sätt kringföras, i allmänhet äro af en ytterst underhaltig beskaffenhet, och att de personer, som utbjuda dem, icke tveka att, för att bereda afsättning af sina varor, lemna bedrägliga uppgifter om dessas värde.

Det stora flertalet bland befolkningen på landsbygden torde i allmänhet sakna förmåga att bedöma halten af sådana uppgifter, synnerligen då dessa synas vinna i trovärdighet genom det sken af god beskaffenhet, som tillverkaren lätt kan gifva äfven åt de mest underhaltiga varor; och i följd deraf är detta flertal ur stånd att skydda sig mot bedrägerier af nämnda slag. Att genom åtal, sedan ett dylikt bedrägeri blifvit begånget, befordra den skyldige till vederbörlig näpst, lærer ej heller vara så lätt på grund af svårigheter dels att i fall af ifrågavarande art åstadkomma erforderlig bevisning och dels att anträffa en kringvandrande krämare, som efter en kort tids förlopp kan befinna sig i en helt annan del af

riket än den, der bedrägeriet blifvit begånget, eller till äfventyrs begifvit sig ur landet.

De fleste af de näringsidkare, hvilkas verksamhet gifvit anledning till de ofvan antydda klagomålen, torde nemligen vara af utländsk härkomst och de varor, som af dem kringföras, s. k. utskottsvaror af främmande tillverkning. I förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864 meddelas visserligen bestämmelser, hvilka afse att underkasta sådana utländske handlande en strängare kontroll än de inhemske; men — vare sig att dessa bestämmelser i och för sig äro otillräckliga för det åsyftade ändamålet eller att de icke med erforderlig stränghet tillämpats — uppenbart är att de under nuvarande förhållanden icke utgjort hinder för uppkomsten af en rörelse, som, förutom de redan anmärkta olägenheterna, jemväl medför stor skada för den redbara handelsverksamheten.

Ett ofog af nära likartad beskaffenhet med det, som sålunda bedrifves af kringresande handelsmän, utöfvas också ofta på det sätt, att en handlande för kortare tid slår sig ned på en plats, vare sig i stad eller å landet, och der, till stort förfång för ortens bofaste handlande och skada för allmänheten, utsäljer en mängd mer eller mindre värdelöst kram vanligen under benämning »realisation för en utländsk konkursmassas räkning» eller dylikt. För den ofta ganska betydliga vinst, som hemtas af en sådan försäljning, undgår vanligen försäljaren att erlægga någon skatt till den kommun, inom hvilken försäljningen egt rum.

Då numera nya handelsplatser hastigt uppväxa och bofasta handlande finnas spridda öfverallt på landsbygden samt kommunikationerna alltjemt lättas och förbättras, kan det slags handel, som här är i fråga, icke i någon mån anses utgöra ett verkligt behof för allmänheten, och man torde därför kunna antaga, att en skärpning af villkoren för sådan handelsrörelse eller åtminstone ett strängare handhafvande af nu gällande, derå tillämpliga bestämmelser icke kan medföra någon skada för den allmänna rörelsen.

Riksdagen, hos hvilken framställning i ämnet blifvit gjord, får därför, med afseende å de ofvan anmärkta olägenheterna vid nu brukliga sättet att till försäljning kringföra varor, synnerligen då detta sker genom utländingar, anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes bringa denna viktiga fråga under utredning, samt, i fall omständigheterna skulle dertill förändra, föreslå, till dess afhjelpande, förändringar i gällande lagstiftning.»

Genom nådig remiss den 10 nästlidna november har Eders Kongl.

Maj:t, med öfverlemnande af de från dess befallningshafvande infordrade och inkomna yttranden öfver Riksdagens berörda framställning, befalt sitt och rikets kommerskollegium att i detta ärende afgifva underdånigt utlåtande; och får kollegium denna nådiga befallning härmed fullgöra.

Den i Riksdagens ofvan intagna skrifvelse omförmälda klagan öfver de olägenheter, hvilka skulle härflyta af den genom förordningen den 18 juni 1864 meddelade allmänna tillåtelse för hvar och en, som dertill anmäler sig, att under vissa vilkor kringföra och annorledes än å marknad till salu utbjuda varor, har vunnit bekräftelse af flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, af hvilka någre infordrat och insändt yttranden af vederbörande magistrater, kronofogdar och kronolänsmän, samt kommunalnmyndigheter, handelsföreningar och enskilde handlande. Om sålunda måste antagas, att denna klagan, åtminstone så vidt den afser förhållandet inom vissa orter, icke saknar grund, lärer å andra sidan vara otvifvelaktigt, hvad äfven af några länsstyrelser och andre, som i frågan sig yttrat, uttryckligen medgifvits, att gällande stadganden i ämnet antingen alldeles icke eller med erforderlig stränghet tillämpats, och för så vidt detta varit förhållandet, är också gifvet, att de genom nådiga förordningen den 20 juni 1879 — åt hvilken förordnings innehåll Riksdagen synes icke hafva egnat någon uppmärksamhet — vidtagna ändringar i 1864 års förordning, med hvilka åsyftades att inskränka den i fråga varande handelsrättigheten genom uppställande af vissa vilkor för densamnas utöfvande, särskildt hvad utländingar anginge, icke kunnat visa den verkan, som deraf varit att vänta, och att man sålunda icke får uteslutande betrakta såsom brister i lagstiftningen hvad som åtminstone i viss mån måste tillskrivas underlåtenhet å deras sida, hvilka det ålegat att vaka öfver eller handhafva de antydda föreskrifterna. Väl må medgifvas, att ett sådant öfvervakande eller handhafvande möter svårighet inom vissa delar af riket, der ordningsmagten är för fåtalig i förhållande till tjenstedistriktens utsträckning och område, äfvensom att ytterligare bestämmelser i ämnet synas vara af nöden företrädesvis till vinnande af en säkrare kontroll å efterlefnaden af gällande stadganden, men härvid får dock icke förbises, att sådana bestämmelser, huru de än affattas, icke äro tillfyllestgörande, såvida icke ordningsmagten med nit och allvar vinnlägger sig om deras iakttagande.

Bland de åtgärder, som under den förevarande frågans behandling föreslagits till hämmande af de nämnda olägenheterna, torde i främsta rummet böra komma under öfvervägande det af flere länsstyrelser, dels

ovilkorligt, dels alternativt, påyrkade fullständiga upphäfvande af rättigheten till varors kringförande annorledes än å marknad. Deremot har invändts, att inom vissa orter allmänheten hade behof af att kunna förse sig med varor, som inom dessa orter icke på annat sätt kunde erhållas, och att dessutom genom ett sådant allmänt förbud många personer skulle hindras från att bereda sig ett för dem behöfligt försörjningsmedel. Befogenheten af denna invändning torde svårligen kunna bestridas, utom det att en bestämmelse i det i fråga satta syftet skulle innefatta en betänkelig afvikelse från de grundsatser, som fått uttryck i den på nationalrepresentationens eget initiativ tillkomna näringsförfattningen. Några länsstyrelser hafva visserligen ansett ett förbud af nyss nämnda allmänna beskaffenhet icke böra meddelas, utan inskränkas till att afse fabriks- och handelsvaror af alla slag, eller också bestämmas sålunda, att derifrån undantoges lifsförnödenheter, jordbruks- och slöjdalster samt handtverks- och fabriksarbeten af inhemsk tillverkning, men det torde vara uppenbart, att icke någotdera af dessa förslag skulle leda till det åsyftade målet, enär i förra fallet den angifna begränsningen är allt för obestämd, och i det senare, för så vidt genom antagande af ett sådant förslag skulle förekommas försäljning af fabriks- och handtverksarbeten af utländsk tillverkning, varor af detta slag, efter den för längre tid tillbaka upphörda stämplingen af svenska fabriks- och handtverksalster icke kunna skiljas från slika varor af inhemsk tillverkning. De nu angifna förslagen, ehvad med dem afsetts förbud antingen mot varors kringförande till försäljning i allmänhet eller till sådan försäljning af vissa slags varor, synas därför, såsom dels stridande mot en numera antagen grundprincip i näringslagstiftningen, dels överkställbara och sålunda ändamålslösa, icke förtjena vidare afseende.

Samtliga Eders Kongl. Maj:ts befällningshafvande och af dem äfven de få, som förmält, att de öfverklagade olägenheterna icke i någon afsevärd mån låtit sig förnimmas inom deras respektive län, hafva dock varit ense derom, att en strängare kontroll å omkringresande handlande borde utöfvas, ehuru de förslag, som af dem i sådant afseende afgifvits, äro från hvarandra mer eller mindre afvikande. Beträffande den i fråga varande handelsrättighetens utöfvande af svenska medborgare hafva flere länsstyrelser ansett någon hufvudsaklig ändring af de i förordningarna den 18 juni 1864 och den 20 juni 1879 gifna stadganden icke böra ega rum, och att förty denna rättighet skulle fortfarande, såsom hittils, kunna efter lagstadgad anmälan få begagnas under vissa förutsättningar och vilkor. Andre länsstyrelser hafva uttalat den åsigt, att sagda rättighets utöfvande borde göras

beroende af länsstyrelses pröfning i hvarje särskildt fall, och sådan styrelse sålunda bemyndigas att på grund af förekommande omständigheter bifalla eller afslå ansökningar i ämnet. I fråga åter om den rättighet, som må medgifvas utländing att till försäljning kringföra varor, har föreslagits dels enahanda bestämmelser som gälla för svenskar, dels att, med bibehållande af i detta afseende nu gällande föreskrifter, skärpta bestämmelser angående kontroll å efterlefnaden af dessa stadganden och strängare påföljd för deras öfverträdande borde stadgas, jemte det att utländings handelsrörelse af detta slag borde underkastas en särskild beskattning; hvaremot af några länsstyrelser yrkats, att det icke må tillåtas utländing att, personligen eller genom andra, vare sig å marknad eller annorledes, till salu kringföra varor utom den ort, der han är bosatt.

Vidkommande slutligen det sätt för handel af i fråga varande slag, som plägar förekomma under benämning »realisation för utländsk konkursmassas räkning» och dylikt, har i flera af de inkomna yttrandena företrädesvis framhållits nödvändigheten af vissa föreskrifter, hvarigenom denna handelsrörelse belades med skatt till staten och den eller de kommuner, der den utöfvades. I sådant afseende har föreslagits, dels att skatten måtte bestämmas att utgå med ett visst belopp eller icke understigande ett till siffran angifvet belopp, dels att utskylder till stat och kommun för rörelsen i försäljningsorten borde utgöras antingen efter viss i lag föreskrifven procent af rörelsens nettobehållning, af auktionssumman eller af den tillfälliga försäljningens hela belopp, hvilket således borde styrkas, eller ock efter bestämmande af försäljningsortens taxerings- och pröfningsnämnder i vanlig ordning, äfvensom att vederhäftig borgen för skattens eller utskyldernas erläggande skulle ställas. Andra länsstyrelser hafva erinrat, att bevillningsstadgan innehölle bestämmelser om beskattning för inkomst af rörelse utom försäljningsorten, hvadan Riksdagens framställning i denna del af ämnet ej borde föranleda någon åtgärd. I öfrigt hafva i fråga om vilkor för rättigheten att bedriva detta slag af handelsrörelse meningarna varit delade så till vida, att några ansett densamma böra bero af särskildt tillstånd, men andra deremot föreslagit, att försäljningen borde få ega rum efter föregående anmälan hos magistrat eller polismyndighet i stad och kronofogde eller kommunalmyndighet å landet. Särskildt har en befallningshafvande tillstyrkt förbud mot sådan försäljning å annat ställe än i stad och af andra än bofaste handlande, som drifva handel från öppen salubod eller annat upplagsställe; varande af någre befallningshafvande, på sätt i det föregående redan blifvit antydt, ytterligare hemställt, att det

icke måtte medgifvas utländing att utom bosättningsorten idka tillfällig försäljning af varor från handelsbod eller annat upplagsställe.

Till den nu lemnade öfversigten af hvad länsstyrelserna i ämnet hufvudsakligen andragit torde böra läggas den af dem jemte andre, som deri sig yttrat, nästan utan undantag framhållna erinran, att det nu varande sättet för varors kringförande och särdeles dessas försäljande genom auktion eller s. k. realisation i större omfattning utöfvade en högst menlig inverkan på de bofaste handlandenas näringsfång och desses förmåga att kunna utgöra skatter till staten och den kommun, der de vore bosatte; hvaremot de kringresande handlandena förmenades gå frie från sådana utskylders erläggande och sålunda i sjelfva verket drefve en rörelse, som vore inkomstbringande i samma mån, som allmän och enskild rätt derigenom förnärmades eller åtminstone icke i allmänhet vederbörligen tillgodosåges. Af hvad sålunda blifvit anmärkt lärer böra dragas den slutsats, att gällande stadganden i fråga såväl om vilkoren för rättigheten att idka denna handelsrörelse, som sättet för densammas beskattande, antingen icke äro tillfyllestgörande i och för sig eller att de, vid jemförandet af dem sins emellan, lida af någon otydlighet eller brist, som möjliggör det öfverklagade missbruket. I hvad mån detta är förhållandet torde det tillhöra kollegium att söka utreda och i sammanhang dermed afgifva förslag till vidtagande af sådana ändringar i omförmälda stadganden, att vederbörande myndigheter i orterna sättas i tillfälle att handhafva och öfvervaka en behöring kontroll i antydda hänseenden.

I § 9 mom. 3 af ofvan åberopade förordning angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864 stadgades, att den, som ville, sjelf eller genom annan, utom den ort, der han vore bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, skulle för rättigheten att idka sådan handel vara skyldig att, efter de i mom. 1 och 2 bestämda grunder, anmäla sig hos vederbörande i mantalsskrifningsorten och derjemte uppgifva den eller de personer, han ville till biträde i rörelsen begagna, samt aflemna betyg att sådan person vore välfrejdad och myndig. Genom den äfven åberopade förordningen den 20 juni 1879, hvilken föranleddes af Riksdagens skrifvelse den 15 maj 1878 angående kontroll deröfver, att utländske handelsresande erlægga till stat och kommun deras rörelse fullt motsvarande afgifter, erhöll nyss nämnda författningsrum det tillägg, att den stadgade anmälan skulle ega rum för hvarje år, den i fråga varande handelsrättighetens utöfvande afsåge, samt att utländing icke kunde till biträde i sådan rörelse användas, utan så vore, att denne erhållit tillstånd

att sådan handel sjelf idka eller ock befallningshafvanden i den ort, der handlanden vore bosatt, med hänseende till förekomna särskilda förhållanden dertill lemnat sitt bifall, äfvensom att i det bevis, hvilket om fullgörandet af sådan anmälan blefve utfärdadt, borde upptagas fullständig beskrifning på utseendet jemte uppgift om åldern både af den person, som handelsrätten tillkomme, och af den eller de personer, hvilka han egde såsom biträden använda. Med det anförda tillägget åsyftades, såsom af dess innehåll framgår, att genom uppställande af ytterligare vilkor för rättigheten att kringföra varor till försäljning, särskildt med hänsyn till rättigheten för utländing att i sådan handelsrörelse användas, begränsa eller närmare bestämma denna rättighet och dymedelst bereda vederbörande polismyndigheter en lättad utväg att beifra öfverträdelser eller missbruk af sagda rättighet. Af den utredning, som genom förut angifna yttranden från olika landsdelar vunnits, måste antagas, att det antydda syftemålet icke ernåtts och att de anförda stadgandena i följd deraf böra undergå ändring. Då uppstår främst till besvarande den, såsom af det föregående synes, på olika sätt bedömda frågan, huruvida för vinnande af den ofta nämnda handelsrättigheten må erfordras anmälan i den ordning, som genom mom. 1 och 2 i § 9 af 1864 års förordning bestämes, eller om denna rättighets utöfvande skall i hvarje särskildt fall göras beroende af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes pröfning och bifall. I afseende derå har kollegium redan uttalat sin mening. I det underdåniga utlåtande, kollegium den 31 december 1878 afgaf i anledning af Riksdagens nyssnämnda skrifvelse, anfördes, att det syntes kollegium nödigt att taga i öfvervägande om icke mom. 3 uti § 9 af förordningen den 18 juni 1864, borde ungergå ändring, enär af ordalydelsen i detta författningsrum måste följa, att den, som en gång anmält sig till idkande af handel medelst varors kringförande till salu annorledes än å marknad, derigenom vore för obegränsad tid berättigad att utöfva så beskaffad handel, hvadan ock, då detta stadgande otvifvelaktigt egde ett visst samband med frågan om begränsning af utländsk mans lika beskaffade affärsverksamhet och då stadgandet dessutom i och för sig kunde leda till missbruk samt det ur dessa synpunkter vore af vigt, att sådant ärende handlades af en öfverordnad lokalmyndighet, kollegium ansåge sig böra föreslå, att fråga om inländsk mans rättighet att utom den ort, der han vore bosatt, sjelf eller genom annan kringföra och annorlunda än å marknad till salu, utbjuda varor, borde likasom enahanda rättighet för utländing, bero af pröfning och tillåtelse af öfverståthållarembetet el-

ler vederbörande länsstyrelse, i följd hvaraf sista punkten i § 2 borde utgå, samt att, med hänsyn så väl till statens och kommunens som den enskildes rätt i afseende å beskattning för dylik rörelse, en sådan tillåtelse borde omfatta en viss tid icke öfverstigande ett år. Denna kollegii framställning blef dock icke bifallen vid utfärdandet af 1879 års förordning, såsom synes af det anförda innehållet af mom. 3 af § 9 i sagda förordning, hvaremot hvad kollegium i sammanhang härmed hemställt vann nådigt godkännande. De olägenheter och missbruk, hvilka med mer eller mindre styrka af vederbörande länsstyrelser med färre undantag framhållits såsom en följd af den i fråga varande ambulatoriska handelsverksamheten lära få utgöra en tillräcklig grund för förnyandet af nyss berörda framställning. Genom bifall dertill kunna de nämnda lokala myndigheterna sättas i tillfälle att, som sig bör, egna en öfvervakande uppsigt öfver sina underordnade, och samtliga dessa myndigheter skola då sakna fog att, såsom nu, förebära, att lagstifningen icke bereder dem möjlighet att hämma ett ondt, hvaröfver så väl de sjelfva som orternas befolkning klaga. Men efter den erfarenhet, som i sakens nu varande skick vunnits, synes till den nu föreslagna bestämmelsen böra läggas ytterligare föreskrifter till beredande af kontroll ej mindre å denna handelsverksamhet i och för sig, än ock derå, att denna verksamhet icke undgår författningsenlig beskattning.

På grund af det nu anförda föreslår kollegium, att öfverståhållare-embetet eller länsstyrelse eger pröfva icke allenast om person, som söker tillstånd att utom bosättningsorten kringföra varor till salu annorledes än å marknad och, jemte det han visat sig vara i besittning af de egenskaper, som enligt nu gällande stadganden utgöra vilkor för vinnande af sådan rättighet, gittat ådagalägga, att han gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, förty bör erhålla det sökta tillståndet, utan ock, derest den sökande vill till biträde i rörelsen begagna annan person, om en sådan person på enahanda grunder och förutsättningar är lämplig att i rörelsen användas, äfvensom att hvar och en, som söker att sjelf eller genom annan få under löpande året idka handel, hvarom nu är fråga, skall, med uppgift om den eller de orter, der han ärnar handeln utöfva, till den myndighet, hos hvilken ansökningen göres, aflemna löftesskrift af två vederhäftige personer, hvilka borga ej mindre för de böter och ersättningsbelopp, som, i händelse den handlande eller hans biträde på lagstridigt sätt under året utöfvat rörelsen, kunna varda dem ådömda, än äfven för utskylder till stat och kommun, hvilka kunna varda handlanden för

samma år påförda å andra orter än der han är bosatt. Vidare synes nödigt, att uti tillståndsresolutionen införes förklarande, att handlanden icke är berättigad att idka sådan handel å annan ort än som i resolutionen angifves, med erinran derjemte om påföljden af att handlanden öfverskrider den honom beviljade näringsrättighet, äfvensom att det åligger den myndighet, som gifvit resolutionen, att till efterrättelse för vederbörande polis- och beskattningsmyndigheter genom kungörelse meddela uppgift så väl om en hvar, som undfått tillåtelse att sådan rörelse utöfva, som äfven å den eller de personer, honom tillåtits att till biträde i rörelsen begagna.

Enligt innehållet af mom. 3 i § 9 är den, som vill på förenämnda sätt idka handel, skyldig att för hvarje år, han ärnar handeln utöfva, derom göra föreskrifven anmälan. Kollegium anser denna föreskrift böra förtydligas eller bestämmas sålunda, att den tillåtelse, som på ansökning i ämnet meddelas, skall omfatta endast ett kalenderår eller del deraf, äfvensom att öfverståhållareembetets eller länsstyrelses sålunda vunna tillåtelse icke berättigar den kringresande handlanden att utöfva verksamhet utom vederbörande myndighets embetsområde; i följd hvaraf en sådan handlande, om han vill bedriva sin handel utom Stockholms stad eller det län, inom hvilket han är mantalskrifven, åligger att göra ansökning derom hos vederbörande myndighet å den främmande orten, hvilken dervid eger att pröfva ansökningen efter nu antydda grunder.

I betraktande af det i mom. 3 intagna stadgande, att utlänning icke kan användas till biträde i den meranämnda handelsrörelsen, utan så är, att denne erhållit tillstånd att sådan handel idka eller ock Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i den ort, der handlanden är bosatt, med hänsende till förekomna särskilda omständigheter dertill lemnat sitt bifall, och med hänsyn jemväl till hvad § 26 i 1879 års förordning innehåller i fråga om rättighet för utlänning att utom hans bosättningsort idka handel, har kollegium icke kunnat undgå att egna särskild uppmärksamhet åt den i Riksdagens skrifvelse och i de flesta deröfver afgifna yttranden uttalade klagan öfver de olägenheter, som äro en följd af omkringresande utländske handlandes sätt att gå till väga vid afyttrande inom orterna af i allmänhet underhaltiga varor och de missbruk samt till och med bedrägerier, hvartill de under denna sin verksamhet göra sig skyldige. Såsom kollegium i det föregående antydt, lärer visserligen kunna antagas, att vederbörande polismyndigheter flerstädes icke vidtagit de åtgärder, som med stöd af nu gällande stadganden kunnat ega rum till förekommande

eller motverkande af sådana personers olagliga verksamhet, men, på sätt kollegium äfven antydt, förefinnes åtminstone i vissa orter svårighet för polismagten att under nu varande förhållanden kunna verksamt ingripa till motverkande af det öfverklagade onda. Om således utlänning icke bör, såsom flere af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkt, ovilkorligen förbjudas att idka handel å annan ort än der han är bosatt, synes åtminstone med den erfarenhet, som nu vunnits i detta hänseende, en sådan rättighet böra honom förunnas endast efter särskild utredning af förekommande omständigheter. Om denna åsigt godkännes af Eders Kongl. Maj:t, skulle hvad förenämnda författningsrum innehålla, beträffande tillåtelse för utlänning att såsom biträde åt svensk undersåte bedrifva en sådan handelsverksamhet, kunna ändras så till vida, att utlänning icke får till handelsbiträde användas utan så är, att han erhållit nådigt tillstånd att här i riket idka handels- eller fabriksrörelse, handverk eller annan handtering, samt att fråga, om och huruvida utlänning, som, i den ordning § 26 utstakar, undfått sådant nådigt tillstånd samt gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, må medgifvas att utom bosättningsorten kringföra varor till försäljning, skall, med iakttagande af enahanda vilkor och bestämmelser, som gälla för inländsk mans behörighet i sådant afseende, pröfvas af öfverståthållareembetet eller befallningshafvanden i det län, der han önskar handeln bedrifva.

I det redan till viss del anförda underdåniga utlåtandet den 31 december 1878 yttrade kollegium, att, derest Eders Kongl. Maj:t skulle finna godt att bifalla kollegii förslag till ordnande af utländings handelsverksamhet eller ett närmare bestämmande af vilkoren för densamma, dermed föga eller intet skulle vara vunnit, derest icke påföljden af en oberättigad sådan rörelse blefve tillräckligt allvarlig för att stäfja de missbruk, som då så allmänt öfverklagades, och på vidare anfördt skäl hemstälde kollegium, att den antydda påföljden måtte, utom böter, bestämmas till förlust af det gods eller de varor, som till salu utbjödes eller försålades; åberopande kollegium till stöd för detta förslag de grunder, som varit afgörande vid bestämmande af enahanda påföljd i tullstadgan i fråga om oloflig införsel af varor jemte andra då på senare tiden utfärdade författningar; hvarjemte kollegium anmärkte, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande framhållit en sådan ansvarspåföljd såsom oundgängligen nödig och af lätt insedda orsaker den enda verkamma kontroll till förekommande eller undanrödjande af den olaga handel, som, enligt hvad länsstyrelsernas yttranden och öfriga upplysningar i ämnet gäfvé vid handen, snart sagdt i

hela riket och synnerligast i vissa delar deraf till stor skada för landets befolkning bedrefves. Denna kollegii hemställan fann Eders Kongl. Maj: godt att bifalla endast så till vida, att, på sätt stadgas i § 31 af förordningen den 20 juni 1879, jemte det den felande skulle vara förfallen till böter enligt § 18, allmän åklagare egde att af olofligen till salu hållna varor anhålla så mycket, som kunde anses erforderligt till säkerhet för gäldande af de bötes- och ersättningsbelopp, som kunde ådömas. Då emellertid de i § 18 stadgade böter utgöra minst fem och högst femhundra kronor samt de ersättningsbelopp, en sakfäld kan kännas skyldig att utgifva, svårigen låta sig på förhand beräknas, torde i förekommande fall hos åklagare uppstå tvekan eller villrådighet rörande omfånget af den honom sålunda tillagda befogenhet och i följd deraf den med stadgandet åsyftade verkan väsentligen förfelas. Kollegium finner sig därför ega fullgiltiga skäl att förnya sin berörda hemställan med tillstyrkan derjeinte, att den ifrågasatta påföljden må utsträckas äfven till de fall, som omförmälas i § 18, hvilket torde vara lämpligt och följdriktigt äfven ur den synpunkten, att, om inskräkning eller förändring af den utlänning nu medgifna rättighet att till försäljning kringföra varor kommer att ega rum, försök att medelst användande af svensk undersåte för utländsk mans räkning till utöfvande af en sådan handelsverksamhet antagligen icke skola uteblifva. Likaledes anser kollegium sig böra förnya sin i sagda utlåtande gjorda hemställan, att allmän åklagare måtte tillerkännas två tredjedelar af ådömda böter och af värdet af förbrutet gods, men återstående tredjedelen tillfalla kronan. Af åklagarens andel torde dock hälften böra tillkomma enskild person, som angifvit förbrytelsen.

Vidkommande slutligen det slag af kringresandes handelsrörelse, som, enligt hvad af handlingarna i detta ärende inhemtas, förekommer under benämning af »realisation för utländsk konkursmassas räkning» eller dylikt, och hvarigenom eller genom auktion afyttras varor i större omfattning, torde, derest kollegii nu afgifna förslag till begränsning af den så inländsk man som utlänning medgifna rättighet att kringföra varor till försäljning utom bosättningsorten varda godkända, några särskilda bestämmelser till ordnande af den förenämnda handelsrörelsen icke vara erforderliga. Att affatta slika bestämmelser så, att de icke mer eller mindre komma i strid med hvad genom lag i fråga om försäljning af lös egendom är vordet stadgadt, torde svårigen låta sig göras, och då, enligt sagda förslag, en kringresande handlande icke skulle vara tillåtet att försälja varor å annan ort, än som i vederbörande myndighets tillståndsresolution

uppgifves, och innehållet af densamma skulle till efterrättelse för underordnade myndigheter i orterna kungöras, bör kunna antagas, att dessa blifva i tillfälle att fullgöra hvad på dem ankommer så väl i fråga om beifrande af öfverträdelse af den tillåtna handelsrätten, som äfven beträffande beskattning af densamma, der den enligt vunen tillåtelse be-
drifves.

Att en handlande är underkastad beskattning för inkomst af rörelsen å hvarje ort, der rörelsen eller någon hufvudsaklig gren deraf på mera sjelfständigt sätt eller i afsevärd omfattning idkas, följer oförtydligt af innehållet af § 12 d) i bevillningsstadgan; och då en handlande stält vederhäftig borgen för erläggande af så väl allmänna som kommunala utskylder, bör vederbörande kommun icke heller komma i saknad af den afgift, en sådan handlande bör till kommun utgöra.

Derest Eders Kongl. Maj:t behagar godkänna hvad kollegium föreslagit beträffande ändring af mom. 3 af § 9 i 1864 års förordning, sådan den lyder enligt nådiga förordningen den 20 juni 1879, läser ordningsföljden af de särskilda momenten i sagda § böra ändras så till vida, att nu varande mom. 4 betecknas med 3 och nu varande mom. 3 med 4; och får kollegium, med iakttagande af hvad genom Kongl. kungörelsen den 15 oktober 1880 blifvit förordnad angående ändring i § 9 mom. 1 af förordningen den 18 juni 1864, slutligen sammanfatta sina i det föregående gjorda hemställanden och förslag genom framläggande af följande utkast till förändrad ordalydelse af här nedan angifna §§ i meranämnda förordningar, nemligen:

»§ 2.

För rättigheten att idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe, eller att, med biträde af annan än hustru och hemmavarande barn, till afsalu tillverka fabriks- och handtverksarbeten, eller såsom yrke utöfva annan handtering, fordras såsom vilkor att hafva god fräjd samt råda öfver sig sjelf och sin egendom.

Vill någon utom den ort, der han är bosatt, sjelf eller genom annan kringföra och annorledes än å marknad till salu utbjuda varor, skall han söka tillåtelse dertill på sätt i § 9 mom. 4 stadgas.

§ 9.

Mom. 1. Den, som vill i stad eller under stad lydande köping idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe eller, med biträde af annan än hustru och hemmavarande barn, till afsalu tillverka fabriks- och handtverksarbeten, eller såsom yrke utöfva annan handtering, skall skriftligen anmäla sig i *Stockholm hos öfverståthållareembetet och i annan stad* hos stadens magistrat eller, der sådan icke finnes, hos vederbörande stadsstyrelse, och dervid aflemna det eller de betyg, som, på grund af stadgandena i §§ 2, 4, 6 och 7, i hvart särskildt fall erfordras.

Öfver dem, som sålunda sig anmäla, föres särskild förteckning. Ingifna betyg skola ock särskildt förvaras.

Mom. 2. Vill någon å landet eller i köping, som af viss stad icke är beroende, utöfva näringsyrke i det omfång, nästföregående mom. afser, göres, med uppgift om den socken, der näringen skall utöfvas, anmälan hos vår befallningshafvande i länet eller kronofogden i orten eller den person, vår befallningshafvande, der omständigheterna så föranleda, för visst mindre område förordnar att sådan anmälan emottaga; och iakttages dervid hvad i nämnda mom. för öfrigt föreskrifves.

Mom. 3. Kronofogde eller enligt mom. 2 särskildt förordnad person skall, inom medlet af hvarje månad, till vederbörande länsstyrelse insända ej mindre uppgift på den eller dem, som, på nu föreskrifvet sätt, under nästföregående månaden anmält sig till idkande af något näringsyrke, än ock de betyg, som för sådant ändamål aflemnats.

Mom. 4. Den, som vill *sjelf eller genom annan utom den ort, der han är bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, skall söka tillåtelse dertill hos öfverståthållareembetet eller vår befallningshafvande i det län, inom hvilket han vill idka sådan handel. Vid ansökning för vinnande af sådan rättighet skall den sökande foga ej mindre betyg, att han har god fräjd. råder öfver sig sjelf och sin egendom samt i öfrigt gjort sig känd för redbarhet och ordenlighet, än ock löftesskrift af minst två vederhäftige personer, hvilka, en för båda och båda för en, borga såsom för egen skuld så väl för de böter och ersättningsbelopp, som, i händelse den handlande eller hans biträde på lagstridigt sätt under året utöfcat rörelsen, kunna varda dem ådömda, som äfven för utskylder till stat och kommun, hvilka kunna komma att handlanden för samma år påföras å andra orter än der han är bosatt. Den sökande skall derjemte uppgifva den eller de personer, han vill till biträde i rörelsen begagna, och aflemna betyg, att sådan person är väl fräjdad och myndig; kun-*

nande dervid utlänning icke begagnas, (utan så är, att denne, på sätt i § 26 stadgas, undfått vår nådiga tillåtelse att här i riket idka handel eller annat näringsyrke). Är fråga om idkande af handeln inom ett län, skall sökanden tillika uppgifva den ort eller de orter inom länet, der han vill rörelsen utöfva; egande vederbörande myndighet icke att medgifva handelsrättens utsträckning utom sitt embetsområde.

Finner öfverståthållareembetet eller Vår befälningshafvande skäligt ansökningen bifulla, skall i den tillståndsresolution, som derom utfärdas och hvilken må gälla endast för ett kalenderår eller del deraf, intagas fullständig beskrifning på utseendet jemte uppgift om åldern både af den person, hvilken handelsrätten tillkommer, och af den eller de personer, hvilka han eger såsom biträden använda, med förklarande derjemte, att sökanden icke är berättigad att utom den ort eller de orter, som i resolutionen angifvas, kringföra varor till försäljning annorledes än å marknad vid påföljd, som i § 18 sägs. Den myndighet, som gifvit resolutionen, åligger dessutom att till efterrättelse för vederbörande polis och beskattningsmyndigheter genom kungörelse meddela uppgift om en hvar, som undfått tillåtelse att sådan rörelse utöfva, samt å den eller de personer, honom tillåtits att till biträde i rörelsen använda, äfvensom å den ort eller de orter, der handeln får idkas.

Den, som undfått tillåtelse att, på sätt nu är sagdt, kringföra varor till försäljning annorledes än å marknad, är skyldig att medföra den honom derom meddelade tillståndsresolution och densamma vid påfordran förete.

§ 18.

Mom. 1. Den, som utan föregången anmälan, der sådan erfordras, och iakttagande dervid af hvad här ofvan stadgadt är, idkar försäljning eller tillverkning af varor eller eljest öfverskrider den näringsrättighet, denna förordning i särskilda fall bestämmer, eller i öfrigt felar mot de i dessa afseenden gifna föreskrifter, är förfallen till böter från och med fem till och med femhundra riksdaler riksmünt.

Mom. 2. Har den, som, enligt § 9 mom. 4, undfått tillåtelse att sjelf eller genom annan kringföra varor till försäljning annorledes än å marknad, hållit varor till salu utom den ort eller de orter, som i vederbörande embetsmyndighets tillståndsresolution angifvits, eller använder han till biträde i rörelsen annan person, än som i resolutionen finnes omförmäld, eller idkas sådan försäljning af annan person, än som dertill förklarats berättigad, är han förfallen till böter jemlikt mom. 1, och skola de medförda varorna vara för-

verkade och tagas i beslag af allmän åklagare, hvilket det dock åligger att, om sådant beslag skall ega bestånd, åtal mot vederbörande ofördröjligen anställa samt emellertid föga anstalt om det i beslag tagna gotskets förvarande på lämpligt sätt, intill dess målet blifvit genom laga kraftvunnet beslut afgjordt.

§ 23.

Af nu stadgade böter och värdet af förverkadt gods skola en tredjedel tillfalla kronan och två tredjedelar åklagaren. Har beslag skett på grund af angivelse af enskild person, eger denne åtnjuta hälften af åklagarens andel. Böterne förvandlas, der tillgång saknas, efter de grunder, som i strafflagen äro bestämda.

§ 26.

På särskild pröfning af Oss skall i hvarje fall bero, om utländsk man eller qvinna må här i riket idka handels- eller fabriksrörelse, handverk eller annan handtering.

Ansökning derom, innefattande uppgift på den stad, köping eller ort å landet der rörelsen eller handteringen idkas må, inlemnas i Stockholm till öfverståthållareembetet och i andra orter till Vår befallningshafvande med bifogande af:

a) betyg att den sökande är myndig och eger god fräjd, samt

b) vederhäftig borgen eller annan säkerhet för utskylder till staten och kommunen under tre år.

Sedan upplysningar om den sökande, der sådana finnas nödiga, äfvensom vederbörandes underdåniga förklaringar blifvit infordrade, insänder öfverståthållareembetet eller Vår befallningshafvande samtliga handlingarna, åtföljda af eget utlåtande, till Vårt civildepartement.

Har utlänning undfått nådig tillåtelse att här i riket idka handel eller annat näringsyrke, och önskar han att utom den ort, der han är bosatt, sjelf eller genom annan kringföra och annorledes än å marknad till salu utbjuda varor, skall han ingifva ansökning derom till öfverståthållareembetet eller Vår vederbörande befallningshafvande, som har att pröfva ansökningen i enlighet med de i § 9 mom. 4 gifna bestämmelser samt dervid i öfrigt förfara på sätt i nämnda författningsrum sägs.

§ 31.

Idkar utan i vederbörlig ordning erhållet tillstånd utlänning handel eller annat näringsyrke, eller öfverskrider han det tillstånd, honom meddelats, eller i öfrigt felar mot de i denna förordning gifna föreskrifter, är han förfallen till böter enligt § 18, att fördelas så, som i § 23 sägs. *Hållas varor oloftigen till salu, skola de vara förverkade och tagas i beslag af allmän åklagare, som dervid har att vidare förfara på sätt i § 18 finnes stadgadt.**

De remitterade handlingarna återställas härhos, hvarjemte en fullständig promemoria öfver desammas innehåll bifogas.

Stockholm den 21 december 1886.

Underdånigst,

C. FR. WÆRN.

J. Sjöberg.

Ernst Günther.